

Sirpa Oja ja Merja Koivisto

ULVILAN OPS2016 VESO- KOULUTUS 6.2.2016

www.valteri.fi

OPS2016 VALINNAISAINEET

www.valteri.fi

Valinnaisuus perusopetuksessa

- Syventää oppimista
- Laajentaa opintoja
- Vahvistaa jatko-opintovalmiuksia
- Tukee opiskelumotivaatiota
- Kartuttaa valitsemisen taitoja
- Painotetussa opetuksessa

www.valteri.fi

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit

- Tuntijaon vähimmäistuntimäärät, joiden lisäksi paikallisesti päätetään:
 - luokilla 1 – 6 yhteensä 6vvh
 - Luokilla 7-9 yhteensä 5 vvh
 - Vähintään 9 h/oppilas 1 -9 luokilla
- Osana yhteisesti oppiaineina opetettavia aineita ja arvioidaan niihin kuuluvana

www.valteri.fi

Valinnaiset aineet

- Perusopetuksen yhteisten aineiden syventäviä tai soveltavia opintoja tai useasta oppiaineesta muodostettuja oppiainekokonaisuuksia
- Tulee edistää perusopetukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista
- Tavoitteita ja sisältöjä useista eri oppiaineista tai laaja-alaisista osaamisalueista
- Soveltavilla voidaan edistää oppiaineiden yhteistyötä, esim. taide- ja taitoaineet, tv-t, kuluttaja- ja talouskasvatus, globaalikasvatus tai draamaopinnoissa

www.valteri.fi

Vieraiden kielten vapaaehtoiset ja valinnaiset oppimäärät

- A2 ja B2 määritelty Opetussuunnitelman perusteissa
- Muista päätetään paikallisessa ops:ssa
- Vapaaehtoinen A2 kieli vähintään 12 vvh
 - Järjestämiseen käytetään valinnaisvvh sekä 222 vvh ylimeneviä tunteja
 - Vvh jakaminen vuosiluokille päätetään paikallisessa ops:ssa
 - Jos A2 kieli on toinen kotimainen kieli, käytetään B1 kielen vvh
 - Tavoitteet ja päättöarvioinnin kriteerit samat kuin kaikille yhteisessä A-kielessä
- Valinnainen B kieli vähintään 4 vvh

www.valteri.fi

MONIALAISET OPPIMISKOKONAISUUDET

www.valteri.fi

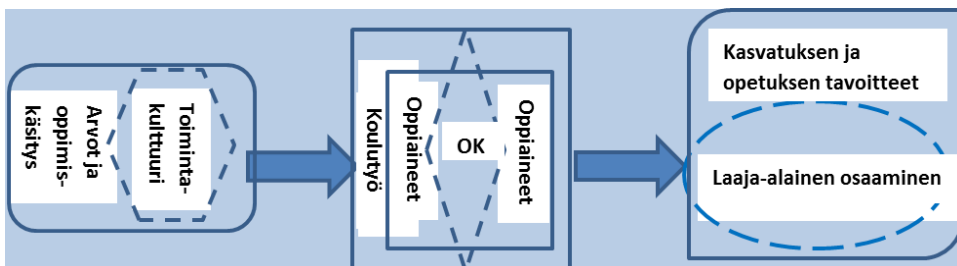
Mistä alkuun?

- Cantellin mukaan eheyttävässä opetuksessa ja monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa voidaan lähteä liikkeelle joko
 - 1) oppilaasta
 - Oppilaan toimijuus, kokemukset, kiinnostuksen kohteet, oppimisen merkityksellisyys, oma-aloitteisuus, elämykset
 - Korostuvat tutkiva oppiminen, ilmiölähtöisyys; DOP(design pedagogiikka)
 - 2) yhteisöllisyydestä
 - Toimintakulttuuri, yhteistoiminnallisuus, ryhmätyötaidot, oppilaan osallisuuden kokemukset, yhteisopettajuus
 - 3) tiedonaloista
 - Eri tieteenalojen käsitteet, teoriat, prosessit
 - Ongelmalähtöisyys, uuden tiedon rakentaminen

www.valteri.fi

Monialaiset oppimiskokonaisuudet

- Eheyttävät opetusta:
 - oppilaat oppivat hahmottamaan asioita kokonaisuuksina
- Ylittävät oppiainerajat
 - oppilaat näkevät eri aineissa opiskeltujen asioiden yhteyden toisiinsa ja elämän eri ilmiöihin
- Ilmentävät koulun **arvoja ja oppimiskäsitystä**
- Konkretisoivat perusopetuksen **toimintakulttuurin** kehittämistä ohjaavia periaatteita ja tukevat **laaja-alaisen osaamisen** kehittymistä.

Monialaiset oppimiskokonaisuudet

- Luodaan ops:n tavoite- ja sisältöalueista sekä laaja-alaisista osaamisalueista
- **Vähintään yksi** monialainen oppimiskokonaisuus vuodessa.
- **Riittävän pitkä -> oppilaan vuosiviikkotuntimäärä!**
- Tavoitteet, sisällöt ja toteuttamistavat päätetään paikallisessa opetussuunnitelmassa ja täsmennetään koulun lukuvuosisuunnitelmassa. Samalla tavalla toimitaan muiden eheyttävien toimenpiteiden kanssa.
- Hyödynnetään paikallisia voimavaroja ja mahdollisuuksia. Otetaan huomioon myös ajankohtaisuus ja yhteiskunnallinen merkittävyys.
- Yhteis-/samanaikais-/tiimiopettajuus toteutuksessa!

www.valteri.fi

Monialaiset oppimiskokonaisuudet

- Oppilaiden osallistuminen suunnitteluun on välttämätöntä.
- **Oppilaiden kokemusmaailmaan kuuluvaa toiminnallista oppimista.**
- Kaikki oppiaineet ovat vuorollaan mukana oppimiskokonaisuuksien toteutumisessa. Oppimiskokonaisuudet ovat oppilaita kiinnostavia, oppiaineiden ja opettajien keskinäiseen yhteistyöhön soveltuvia teemoja.

www.valteri.fi

Monialaiset oppimiskokonaisuudet

Tiedonalalähtöinen oppiminen

- Suunnittelu voi lähteä liikkeelle tiedonalalähtöisestä oppimisesta, jolloin **oppiaineet ovat lähtökohtana** ja opettajat asiantuntijoina teeman tai aiheen valinnassa. Aiheena voi olla esim. ilmastonmuutos. Oppilaiden osuus tulee esille työtapojen, sisällön ja painotusten valinnassa. **KÄSITTEET TÄRKEITÄ!**

Ilmiöpohjainen oppiminen

- Ilmiöpohjaisen oppimisen lähtökohtana ovat **oppilaiden esittämät kysymykset**, joiden pohjalta syntyy oppimisen teema tai aihe. Opettaja voi antaa raamin tutkittavalle aiheelle, mutta varsinainen tutkimuskysymys nousee esille oppilaiden havainnoista ja mielenkiinnonkohteista.

www.valteri.fi

Tampere, Juhannuskylä

7. luokka

- syksy: Vuorovaikutus ja ilmaisu sekä kulttuurinen osaaminen (ko,ks,ue,et,ai,ku)
- kevät: Lähialueiden tutkimusprojekti ”Varrella virran” (hi,ge,ku,at)

8. luokka

- syksy: Liikettä etsimässä (fy,li,ma,te)
- kevät: Puhdas vesi, elämän edellytys (bg,ke,te,tn)

9. luokka

- syksy: Yrittäjyys, työelämä ja vaikuttaminen
- kevät: Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus, globaalinen aspekti

www.valteri.fi

Lahden pohdintaa

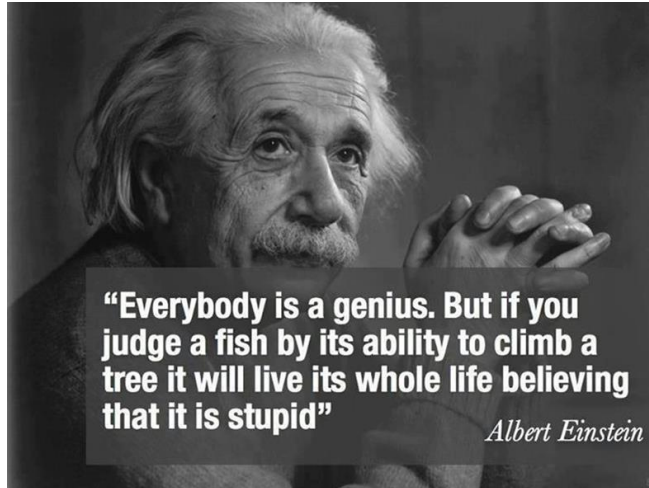
6.luokka	• Terveelliset elämäntavat, päihdekasvatus, yrittäjyys • Kulttuuri-identiteetti / Tämä toimii-projekti • Tapakulttuuriprojekti
7.luokka	• Ihmisen ravinto ja terveys, hyvinvointi ja elämänhallinta • Minä ja ympäristö / Terve elämä • Kulttuurin monimuotoisuus
8.luokka	• Media/turvallisuus • Demokratia • Kulttuuri
9.luokka	• Oman elämän arjen hallinta • Kulttuurikokonaisuudet • 3. Aktiivinen kansalaisuus, yrittäjyys
Yläkoulun yhteiset ehdotukset	• Kestävä kehitys • Kulttuuri • Energia

www.valteri.fi

Monialaisten oppimiskokonaisuuksien arviointi

- OPS perusteet 2014
- Oppilaalle **annetaan palautetta** työskentelystään oppimiskokonaisuuksien aikana ja **oppilaan osoittama osaaminen otetaan huomioon oppiaineissa annettavaa** sanallista arviota tai arvosanaa muodostettaessa.
- Oppiaineista ja laaja-alaisista osaamisalueista johdetut tavoitteet ja kriteerit pohjana arvioinnille.

www.valteri.fi

"Everybody is a genius. But if you judge a fish by its ability to climb a tree it will live its whole life believing that it is stupid"

Albert Einstein

OPPIMISTA TUKEVA ARVIOINTI

www.valteri.fi

Pariporina

Kerro opettajasta, joka kannusti sinua oppijana.

Miksi hän jätti sinut? Miksi hän toimi?

**Millaisesta
kannustuksesta
sinut
muistetaan?**

” ”Paavo, lupaathan minulle, että koulun jälkeen menet rautakauppaan ja ostat lapion, sen enempään sinusta ei ole”

”Mahtavaa, kun päästään tuosta lapsesta. Olen niin täynnä haastamista ja häseltämistä. Mitähän siitäkin tytöstä tulee?”

”Luulin olevani hyväkin pedagogi. Kun minä arvion oppilasta ennen suoritusta , lähes poikkeuksetta oppilas arvioi itsensä samoin. Oppilas toimii odotusteni mukaisesti. Niin metsä vastaa, kuin sinne huudetaan?”

Poispäin oppimista
vai sitä kohti?

Perinteikäs buliamiaoppiminen

Opettaja vallankäyttäjänä

Kilpaillaan, vertaillaan, asetetaan Gaussin käyrälle!

Ihmisen arvo = suoritukset

Mihin tarvitaan dialogia?

Epäonnistumisen pelko tappaa oppimisen innon

Arviointi aina suorituksen jälkeen

Aina samalla menetelmällä

www.valteri.fi

Arviointi

- Uusi opetussuunnitelma haastaa toteuttamaan arviointia uudella tavalla.
- Summatiivinen, koearvosanoihin perustuva arviointi ei ole opetussuunnitelman hengen mukaista

www.valteri.fi

MITEN?

Tuija Saarivirta, Rauman normaalikoulu

http://prezi.com/ghyfbidp1b20/?utm_campaign=share&utm_medium=copy&rc=ex0share

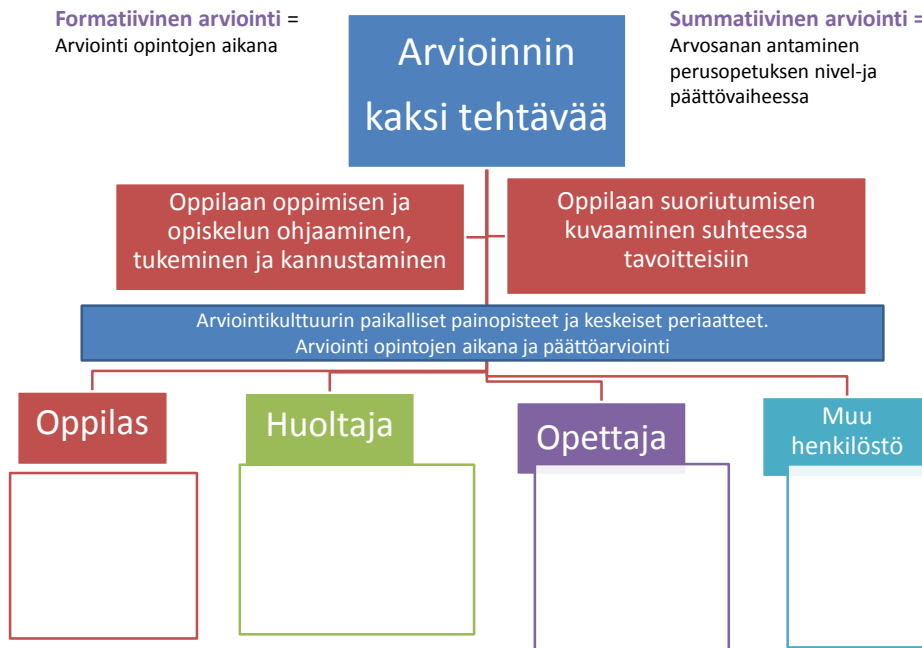
Annukka Leutonen, Otalammen koulu:

Arviointikäytänteiden kehittäminen

<https://www.youtube.com/watch?v=OTW46msICGo>

www.valteri.fi

Ulla Ilomäki

Pedagogiset nettikahvilat

Maksuttomat alustukset ajankohtaisista aiheista
tiistaisin klo 15:00–15:30
etäyhteydellä

Lähetys koostuu n. 20 minuutin alustuksesta.
Lisäksi osallistujilla on mahdollisuus
keskustella yhteisesti alustajan kanssa
n. 10 minuutin ajan. Alustukset ovat
katsottavissa myös tallenteena.

Kevään 2016 ohjelma
valteri.fi/nettikahvila

Onerva/Valteri verkossa

Onervan nettisivuilla tietoa tarjoamistamme palveluista, koulutuksista, julkaisuista ja muusta toiminnastamme: www.onerva.fi

Valterin nettisivut: www.valteri.fi

Palvelu sisältää sekä maksullisia että maksuttomia verkkojulkaisuja ja -luentoja. Käy tutustumassa: www.voppi.fi

Valterin julkaisut löydät Valteri-Puodista: <http://www.valteri.fi/puoti/>

Tule Onervan tykkääjäksi Facebookissa:
<https://www.facebook.com/ValteriOnerva>

Onervan uutiskirje sisältää ajankohtaisia uutisia, tietoa koulutuksista ja uutuusmateriaaleista. Tilaa uutiskirje: <http://www.onerva.fi/tilaa-uutiskirje/>

Onervan blogi

Asiantuntijakirjoituksia ajankohtaisista aiheista:
<http://www.onerva.fi/blogi/>
www.valteri.fi

PAJATYÖSKENTELY

www.valteri.fi

Pajatyöskentely I

Valinnaisuus klo 10- 11.30

Keskustelut n. 4 - 5 hengen ryhmissä. Ei kirjaamista.

1. Kerro esimerkki kokemuksestasi, miten valinnainen aine/oppiaine motivoi ja innosti oppilasta ja hänen suuntautumistaan jatko-opintoihin?
2. Miten oppilasta voi ohjata valitsemaan valinnaisia, jotka tukevat oppilaan vahvuuksien tunnistamista ja lisäävät oppimiseen iloa?

Pienryhmät edelleen. Suunnitelmat kirjataan liitteeseen 1.

3. Suunnitelkaa valinnaisia opintoja valinnaistarjottimelle. Hyödyntäkää oppilailta saatuja teemoja. (liite 1).

www.valteri.fi

Pajatyöskentely II klo 12.15 – 13.45

Arviointipaja 1.

Pienryhmissä, ei kirjauksia

Kerro ryhmässä hyväksi kokemasi ja usein käyttämäsi arviointimenetelmä oppiaineessa tai käyttäytymisessä.

Pienryhmissä (4-5 jäsentä)

1. Kirjatkaa luokka-asteille esimerkkejä monipuolisista arviointimenetelmistä, jotka huomioivat oppilaiden ikäkauden ja erilaiset oppimisstrategiat.
2. Miten opettajat voisivat jakaa osaamistaan arviointimenetelmistä työyhteisössänne?
3. Mitä ehdotatte paikallisen arvioinnin painopistealueiksi?

Pajatyöskentelyn tueksi:

HY: Välineitä formatiiviseen arviointiin (pdf) ;

<https://getkahoot.com/>

<http://www.socrative.com>

www.valteri.fi

Arviointipaja 1 Vuosiluokat	1-2	3-6	7-9
Esimerkkejä oppilaiden ikäkauden ja edellytykset huomioivista formatiivisen arvioinnin menetelmistä			
Ideoita hyvien arviointikäytänteiden jakamiseksi			
Ulvilan arvioinnin painopistealueet			

Pajatyöskentely II 12.15 – 13.45

Arviointipaja 2.

Pariporina ja yhteiskeskustelu (aikasuositus yht. n. 30 min)

Kerro ryhmässä hyväksi kokemasi ja usein käyttämäsi itse- tai vertaisarviointimenetelmä.

Pienryhmissä (4-5 henkilöä)

1. Kirjatkaa eri luokka-asteille esimerkkejä ikäkauden huomioivista itse- ja vertaisarviointimenetelmistä. (Voitte valita, mihin arvioinnin osa-alueeseen keskitytte). Pohtikaa esimerkkejä työskentelyn, oppimisen ja käyttäytymisen näkökulmasta.
2. Mitä ehdotatte paikallisen arvioinnin painopistealueiksi?

Pajatyöskentelyn tueksi:

HY: Välineitä formatiiviseen arviointiin (pdf);

<http://www.exemplars.com/resources/formative-assessments/tools-for-students-peer-and-self-assessment>

http://www.oph.fi/saadokset_ja_ohjeet/ohjeita_koulutuksen_jarjestamiseen/perusopetuksen_jarjestaminen/perusopetuksen_oppilaan_arviointi/prosessiarviointi_opettajan_oppilaan_ja_vertaisryhman_tyovalineena

Arviointipaja 2 Vuosiluokat	1-2	3-6	7-9
Esimerkit oppilaiden ikäkauden huomioivista itse- ja vertaisarviointi- menetelmistä	itsearviointi	itsearviointi	itsearviointi
	Työskentelyssä:	Työskentelyssä:	Työskentelyssä:
	Oppimisessa:	Oppimisessa:	Oppimisessa:
	Käyttäytymisessä:	Käyttäytymisessä:	Käyttäytymisessä:
	vertaisarviointi	vertaisarviointi	vertaisarviointi
	Työskentelyssä:	Työskentelyssä:	Työskentelyssä:
Ulvilan arvioinnin painopistealueet			

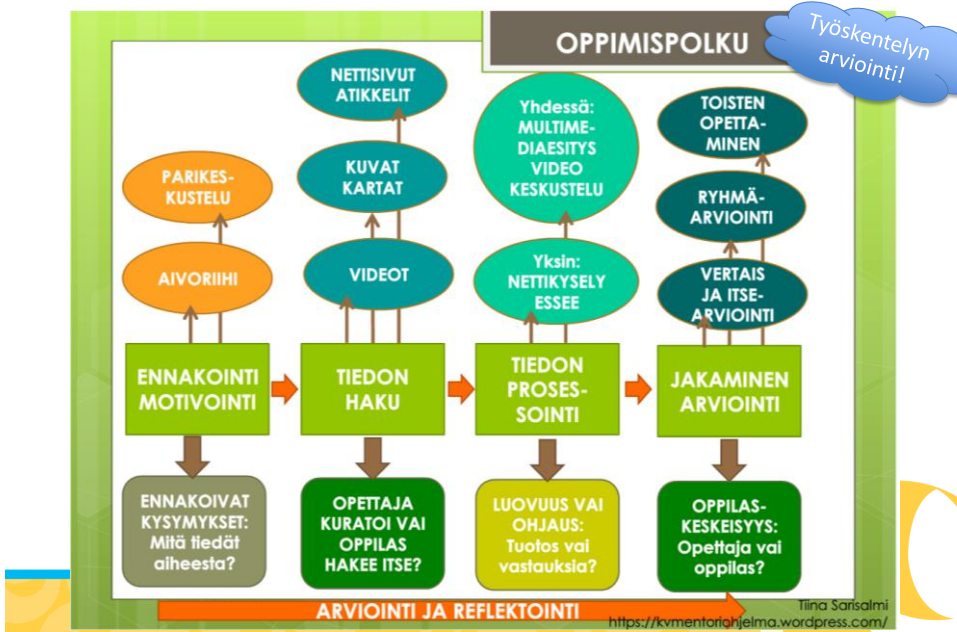

Bloomin kognitiivisen alueen taksonomia –taulu

Työskentelyn arviointi!

TASO	PAINOPISTE	TAVOITE	VERBIT, JOILLA KUBVATAAN KYSEISTÄ TASOA
1. Tieto	Tunnista ja toista, muista faktoja sanata tarkasti	Näytä, että tiedät	Luettele, toista, kuvaile, määrittele, tunnista, otsikoi
2. Ymmärrys	Tavoita tiedon merkitys ja tarkoitus, Kerro omin sanoin	Näytä, että ymmärrät	Selitä, kuvaa, tiivistä, tulkitse, laajenna, muokkaa, mittaa.
3. Sovellus	Käytä tietoa, sovelta opittua uusiin tilanteisiin	Näytä, että pystyt käyttämään oppimaasi	Havainnollista, sovelta, käytä, löydä ratkaisuja, suoriudu, ratkaise, valitse keinot
4. Analyysi	Päättele, jaa tieto osiin ja näe suhteet osien välillä sekä suhteessa kokonaisuuteen	Näytä että pystyt löytämään olennaiset asiat	Analysoi, debatoi, erottele, yleistä, tee johtopäätöksiä
5. Synteesi	Ole luova ja omaperäinen, yhdistele käsitteitä uudella tavalla	Näytä, että pystyt luomaan ajatuksia tai kokonaisuuksia	Luo, suunnittele, tuota, yhdistele
6. Arviointi	Luo kriteerit arvioidaksesi tietoa. Käytä niitä	Näytä, että pystyt arvioimaan ideoita, tietoa, menettelyjä ja ratkaisuja	Vertaile, valitse, arvioi, päättele, kehitä kriteerit, arvota, arvioi

Oppimisprosessin arvioinnista...

Vertaisarviointi

- Tavoitteena tukea yksittäisen oppilaan sitoutumista
 - yhteisesti asetettuihin tavoitteisiin ja työskentelyyn
 - Kantamaan vastuuta sekä omasta että muiden oppimisesta, työskentelystä ja sen loppuunsaattamisesta

Miten työskentely sujui? Mitä parannettavaa? Mitä opittiin?

Osaallistuivatko kaikki työskentelyyn?

Miten tavoitteet saavutettiin?

www.valteri.fi

Vertaisarvioinnin periaatteet

- Anna palautetta siitä, mistä sitä on pyydetty
- Ole reilu. Älä keskity virheisiin, vaan anna palautetta myös siitä, missä oppilastoverisi on onnistunut.
- Perustele antamaasi palautetta havainnoillasi tai esimerkeillä. Se auttaa toveriasi ymmärtämään antamaasi palautetta
- Jos et ymmärrä antamaasi palautetta tai jos olet siitä eri mieltä, sano se ääneen. Pyydä tarvittaessa täsmennystä tai perusteluja.
- Ole avoin saamallesi palautteelle ja yritä oppia siitä
- Älä arvioi henkilökohtaisia ominaisuuksia

Ohjeita oppilaille!

www.valteri.fi

Pajatyöskentely II klo 12.15 – 13.45

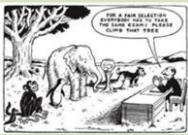
Arviointipaja 3.

1. Kerro ryhmässä, millä tavoin huomioit oppilaan tuen tarpeen, maahanmuuttajataustaisuuden tai vieraskielisyyden koe- ja arviointitilanteissa.
2. Kirjatkaa esimerkkejä eri vuositasoille, miten em. oppilaiden esteetöntä osaamisen osoittamista voidaan parhaiten tukea eri luokka-tasoilla.
3. Mitä ehdotatte paikallisen arvioinnin painopistealueiksi?

Suunnittelun tueksi:

http://www.erilaistenoppijoidenliitto.fi/?page_id=132

www.valteri.fi

Arviointipaja 3 Vuosiluokat	1-2	3-6	7-9
Esimerkkejä, miten tukea tarvitsevia, maahanmuuttajataustaisia sekä vieraskielisiä oppilaita tuetaan osaamisen osoittamisessa koe- ja arviointitilanteissa 			
Ulvilan arvioinnin painopistealueet			

Tukea tarvitsevien, maahanmuuttajataustaisten ja vieraskielisten oppilaiden arviointi- ja näyttötilanteet

- **Varmistetaan**
 - Stressittömyys; rento, kannustava ilmapiiri
 - Tehtävän ymmärtäminen
 - Riittävä aika
 - Rauhallinen paikka
 - Mahdollisuus täydentää kirjallista vastausta suullisesti
- **Hyödynnetään/käytetään tarvittaessa**
 - Tvt
 - Suullinen koe tai näyttö
 - Yksilölliset oppimis- ja koetehtävät
 - Apuvälineitä
 - Avustajapalvelua
 - Tulkkipalveluja

”Ei lapsen eikä aikuisen onnellisuus perustu ongelmien puuttumiseen, vaan kykyyn selviytyä niistä tai tulla toimeen niiden kanssa.”
(Mary Miller)

Tuen tarve otetaan huomioon koejärjestelyissä

Monipuoliset arviointimenetelmät

suulliset vastaukset, äänittäminen, esitykset, projektit, portfoliot, kotikoe + raportointi, tiivistelmä/käsitekartta tai kirja mukana kokeessa, pari- tai ryhmäkokeet, kysymykset etukäteen, oppilaiden tekemät kysymykset, bonuspisteet kotitehtävistä, valinnaiset tehtävät, aineistokokeet, oppilas opettaa muille, jälkikoe, avustettu kokeen tekeminen, sallittu lunttilappu (A5)

Pajatyöskentely II klo 12.15 – 13.45

Monialaiset oppimiskokonaisuudet

Pariporina

1. Millaisia eheyttäviä oppimiskokonaisuuksia/ projekteja olet toteuttanut? Millaisia oppimiskokemuksia kokonaisuudet tuottivat oppilaalle? Entä opettajille?
2. Mitä uutta suunnittelemiseen ja toteuttamiseen vaaditaan OPS 2016 hengen mukaisten monialaisten oppimiskokonaisuuksien myötä?

Pienryhmissä (4-5 henkilöä)

3. Suunnitelkaa yksi/useampia monialaisia oppimiskokonaisuuksia valitsemillenne luokkatasoille. (liite 2)